

ЗАМАНИ

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ВИДЕОКОНФЕРЕНЦИЯ ХАЛДА

«Биринчи танышыудан сора сизни республиканы жаратып кьойгъанма»

Владимир Путин эришиуну эсеплерин чыгъаруу эришиуге кьатышырча Артекеде жыйылгъан «Большая перемена» Битеуроссей конкурсну финалына чыкыгъан окъуучула бла видеоконференция халда тубешгенди. Школчулагъа алгъышлау сёзюн айта, ол уллу шухъ кьауумгъа быйыл бешинчи, алтынчы, жетинчи классланы окъуучулары биринчи къошулгъанларын белгилегенди.

«Бюгюн проектлеригизни эм жетишиллеригизни юсонден айтырыкыбыз, алай эм алгъа сизни бетигизде «Большая переменагъа» кьатышыргъа оную этген школчуланы эм колледжлени окъуучуларын алгъышларгъа сюеме. Ала уа кьыралыбызны битеу регионларында, уллу шахарларыбыздан эм гитче эллерибизден эки бла жарым миллион жаш россейлидиле», - деп белгилегенди Владимир Путин. Кьыралны Президенти энчи ыразылыгъын конкурсчуланы ата-аналарына, аппаларына бла ынналарына, устазларына эм юретуучюлерине айтханды.

Эришиуну «Россейни бил!» деген ызында ахыргъы урумуна чыкыгъан Нальчикден **Сафия**

Кумышева Къабарты-Малкъарны бек ариу жерге санагъанын билдиргенди. «Туризмни айнытыргъа керекди. Мени шахарым аламатды, аны битеу Россей кёрюрге тийишлиди», - дегенди ол.

Владимир Путин Къабарты-Малкъаргъа биринчи жолочулугуну хычуун эсгерулерин эсине келтирип, бизни республиканы сыйюп кьойгъаныны юсонден хапарлагъанды.

«Билемисе, биринчи кере келгимде сезимлерим эсимдедиле. Таугъа минип къарагъанымда,

аллай жарык кюн тийип эди, акъылыма аллай жарык оюмла келген эдиле. Ол аламатлыкъгъа къарап, кеси кесиме бу ариулыкъну алгъаракъ кёрмегиме сокъуранганма. Къалай иги болгъанды аланы кёргеним. Ол биринчи танышыудан сора сизни республиканы бек сыйгенме. Бек айбат жерле. Бек ариу республика. Анда кеп кере болганма. Лыжалада учанма сизде. Ол аламат сейир таулада», - деп хапарлагъанды Россейни алчысы.

Казбек КОКОВ:

Президентибиз Владимир Путинге жылы сёзлери ючюн битеу жорегимден ыразылыгъымы билдиреме

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Кокков** Россейни Президенти **Владимир Путинге** республиканы юсонден жылы сёзле айтханы ючюн ыразылыгъын билдиргенди эм «Большая перемена» эришиуге кьатышхан **Сафия Кумышева**ны финалгъа чыкыгъаны бла алгъышлагъанды.

«Кьыралыбызны Президенти Владимир Владимирович Путин видеоконференция халда эри-

шиуну ахыргъы урумуна кьатышырча Артекеде жыйылгъан 5-7-чи классланы окъуучулары – «Большая перемена» Битеуроссей конкурсну финалчылары бла – тубешу кьурагъанды. Аланы араларында Нальчикден 12-жыллыкъ **Сафия Кумышева** барды.

Сафияны, аны атасын-анасын эм устазларын бийик жетишилери бла алгъышлайма эм хорлам тежейме. Иш кёллююгюз эм ёз жеригизге сыймеклигиз

ючюн ыспас этеме.

Президентибиз Владимир Владимирович Путинге жылы сёзлери ючюн битеу жорегимден ыразылыгъымы билдиреме», - деп айтханды республиканы таматасына Instagram сетъде энчи страницасында.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствогосуну пресс-службасы.

Айырыула

Тюз сайлауну мурдору – бир бирге ышанылулукъду, оюмлукъду эмга жууаплылыкъды

2021 жылны 1 июлдан башлап кьыралда Россей Федерацияны Федерал жыйылыууна Кьырал думасыны сегизинчи чакъырылыууна депутатланы айырыуу жаны бла кампания башланганды. Энди кьыралыбызны хар къалайында да россейли законланы алжаусуз толтурууну, айырыулагъа хазырлануу баргъан кезиуде эмда ала ётдюрюлгенде да бир бирге ышанылулукъ болурча аллай халла кьурауну магъанасы бек уллуду. Ол жаланда кьыралны борчу болуп квалмай, гражданд обществобузну да борчуду деп, алай къарайма. Нек дегенде 17-19 сентябрьде кьол кётюрююлени кезиуюнде бизни инсанларыбызны сайлауларына кёре боллукъду кьыралыбызны келир заманы.

Энди бардырылыкъ кампанияны магъаналылыгъын эсге алып, эксперт кьауум, кандидатланы кёрюзюу кезиуден башлап аланы регистрацияларын этиуге дери да, айырыула къалай баргъанларын дайым кьарагъанлай, тинтгенлей турругъа керекди. Дагъыда айырыулагъа кьатышханланы барысы да тенг онгла эм болумла бла жалчытылырларына кьайгъырыргъа керек боллукъду.

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан,
expert-club online федерал клубну эксперти.

Терк муниципал районну Тёбен Курп элини жеринде кьутургъан аруудан аругъан мал ачыкъланганы ючюн бир-бир ишлеге салынган чеклени (карантинни) кетериуну юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

БУЙРУГУ

Россей Федерацияны «Ветеринарияны юсонден» 1993 жылда 14 майда чыгъарылгъан 4979-1-чи номерли Законуну, маллада болуучу кьутургъан арууну жайылууну тыйыула эмда аны сылтауларын кетериуге бурулгъан профилактика, диагностика, чек салуу эм башха мадарла этиуну, карантинни тохташдырууну эмда аны кетериуну, бир-бир ишлеге чек салууну эм аны тохтатууну Россей Федерацияны Эл мюлк министерствосуну 2020 жылда 25 ноябрьде чыгъарылгъан 705-чи номерли буйругуу бла кьабыл кёрюлген ветеринар жорукъларына эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Ветеринар управлениясыны башчысыны 2021 жылны 8 июлдан чыгъарылгъан 38-03-02 865-чи номерли оноуна тийишлиликде:

1. «Терк муниципал районну Тёбен Курп элини тийресинде кьутургъан аруудан аругъан мал ачыкъланганы ючюн бир-бир ишлеге чек салууну (карантин тохташдырууну) юсонден» Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2021 жылда 14 майда чыгъарылгъан №58-РГ номерли буйругуна кёре этилген мадарланы (карантинни) кетерирге.

2. «Терк муниципал районну Тёбен Курп элини тийресинде кьутургъан аруудан аругъан мал ачыкъланганы ючюн бир-бир ишлеге чек салууну (карантин тохташдырууну) юсонден» Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2021 жылда 14 майда чыгъарылгъан №58-РГ номерли буйругуну кючюн тас этгенге санаргъа.

3. Бу буйрукъ анга кьол салынган конден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **К. КОКОВ**

Нальчик шахар, 2021 жылда 9 июльда, №80-РГ

Тирлик

Мирзеуну аслам жьяр муратлыдыла

Къабарты-Малкъарны Эл мюлк министерствосундан билдиргенлерича, бююнюлюкде Терк, Прохладна эм Май районланы мюлклеринде мирзеуну 17,2 минг гектар тенгли бирде оруп бошагъандыла. Быйыл бир гектардан 34 центнер тирлик чыгады. Ол былтыр бла тенгешдиргенде 105 процентге кёлдю. Саулай алып айтханда, быйыл республикада мирзеу эм кьудору би-

тимлеге 212 минг гектар чакълы жер жетеди. Ол санда 51,5 минг гектарда будай, 19,7 минг гектарда арпа эм 137,3 минг гектарда нартох ёседиле.

Эсге сала айтсакъ, былтыр республиканы аграрчылары 1,2 миллион тонна мирзеу жыйгъандыла. Болсада мюлкленни кёбюсюнде жангы эсеплени игилендирирге таукелдиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

КЕНГЕШ

Миллет проектлени, федерал эм регион программаланы ызларында бардырылган уллу объектлени кырулушларына эс бурулган

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Коков** кырулуш эм инфраструктура проектлени жаны бла штабны ишчи кенгешин бардырганды. Анга КъМР-ни Правительствосуну Председатели **Мусукланы Алий**, КъМР-ни кырулуш эм ЖКХ министри **Алим Бербеков**, КъМР-ни транспорт эм жол мюлк министри **Аслан Дышеков**, Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясыны таматасы **Таймураз Ахатов** къатышандыла. Кенгешде миллет проектлени, федерал эм регион программаланы ызларында бардырылган уллу объектлени кырулушлары сюзюлгендиле, кырулушда инвестиция кезиуню къысхартылынууна да къаралганды.

Мусукланы Алий быйыл эки школну кырулушу башларырыклары билдиргенди: Прохладна шахар округда бла

Куба элде – битеу тийишли жумушланы бардыргандан сора къырал контрактлага къол салыу аны ахырына белгиленгенди. Билим берю махемелени мекамларыны сюеу келлик эки жылда тамамларыкды. Спорт пятиборье бла кюреширча

спорт комплекси кырулушун бардыргыа контрактха къол салыннганды. Ишле жууукъ заманда башларыкдыла. КъМР-ни Башчысыны алгун берген буйрукларыны тийишлиликде Прохладный шахар округну эм Прохладна районуна ара больницаларына

къошакъ халда медицина оборуудование эм бююнлюкде жерине тохташдырылып жарашдырылыу ишлери тамамлана турган модуль котельня алыннгандыла. Солдатская станицада, Батех эм Огъары Бахсанда сабий садла ишленедиле. Аушигерде амбулаторияны кырулушу тындырылады. Солдатская бла Пролетарское станицада суу жыйылган скважинала ишленедиле. Бахсан жыймыкдык быргы ызы проектированияны эм Элбрус районада тазалау сооружениялары жаңгыртуу бардырылады.

Жол кырулушну юсюнден айта, Мусукланы Алий битеу жол карталага къол салыннганын, объектледе жол ишле къыстау болганларын билдиргенди. Быйыл Нальчикке ремонт этерге белгиленген орамлада жер туюнде тар-

тылган коммуникация ызлары жарашдырырга къошакъ халда эки жюз миллион сом чаклы бир бълюннгенди. Казбек Коков орамланы игилендириуге жарыктыкъ бла жалчытуу эм тротуарланы тапландыруу да къошулганын эсертгенди.

Кенгешде дагыда цифровизацияга кълчуу, социал бълюмде шълдуюлюу программа кереклени синдириу соруула да сюзюлгендиле. Кырулушну бардырырча эркилик алыуну заман болжалын эм ол жаны бла ишленген жумушланы санын къысхартыу соруулага да энчи къаралаганды. КъМР-ни Кырулуш министрствосуну муниципал къарлыула бла бирге инвестиция проектни хазырлауну документле кезиуню къысхартырга онглага къарарыкды.

Къарау

Республиканы Башчысы къонакъ юйню инвестициялы проекти бла шагъырейленнгенди

КъМР-ни Башчысы **Казбек Коков** алгыннгы республикалы полиграфкомбинатны мекамны кере барганды. Жууукъ заманлада аны орунуна алайда шълдуюу заманга келишген къонакъ юй сюелликди. Республиканы оюучусу инвестиция компанияны келечилери эмда Нальчик шахар округну администрациясыны башчысы **Таймураз Ахатов** бла туюбшгенди эмда проект бла байламлы ишле къалай барганларын сюзгенди.

Он минг квадрат метр чаклы бир жерде къураллыкъ къонакъ юйню 58 отоу, коворкинги, ишчи арасы, рестораны бла кафе болукъдула. Мекамны тегерегиндеги терекле да сакъланырыкдыла. Инвестицияны ёлчмеи уа 400 миллион сомга жетерикди. Кырулуш ишле башлангандыла, аланы 2023

жылда бошарга белгиленди.

«Жангы къонакъ юйню проектине инвесторланы жууаплы кълден къараганлары, ара шахарыбызга бла анда жашаганлагъа игилик этерге итингенлери къуандырады. Проектни социал магъанасы барды. Мекамны тарых ышанлары сакъланадыла. Жангы керюмдюсю бла уа ол проспектни архитектура болумуна бек тап келиширликди, аны бла бирге шълдуюу европалы ызыны бла миллет ышанланы бирикдирилдикди. Миллет оюула аны корпусларындан бирини ал бетин жасарыкдыла, кенг отоуларында уа художниклерибиз чыгармаларыны керюмчлерин кырургъа болукъдула, - дегенди Казбек Коков туюбшуден сора.

Ол бу инвестиция проектни толтуруу Нальчик курортну эмда Къабарты-

Малкъарда туризмни саулай да айнытуу жаны бла планлага киргенин да чертгенди. «Туризмни бла къонакъбайлыкны игилендириуге, халкны жумушларын жалчытуугъа, ишчи жерле кырургъа, республикабызны керюмдюсюн айбатландырыугъа себеплик этерик инвесторла не къадар къл болурча онг-

ла кырургъа керекбиз. Жангы къонакъ юй Нальчикни атын айтдырылгына, республиканы къонаклары анга сююк келликлерине ишексиме», - деп чертгенди регионну оюучусу.

**КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствосуну
пресс-службасы.**

МАДАР

Къыш кезиуде жарсыула чыкъмазча

Эсигизде эсе Нальчикде Москвоская орамда «Юго-западная» котельняда быйыл январьда авария болуп, анда орналган котёлладан бири бузулган эди. Специалистле бу кнеледе анга тынгылы ремонт этгендиле.

Оборудование орна-тылган мекамны хунасыны бир кесеги оюлган эди да, аны да жангыдан къалагандыла.

Объектде иш къалай болганына КъМР-ни къурулуш эмда ЖКХ министрлини алчы кенгешчиси Борис

Балагов ары барып къараганды. Аны бла бирге анда «НТСК» предприятияны башчысы Тамерлан Афаунов, баш инженер Залим Озроков, котельняны эмда Ростехнадзору келечилери да болгандыла.

Министерствода айтханларыча, специалистле котёлну хар несине да къарагандыла, бузулган жерлерин жамагандыла, сууну уллу басым бла жиберип, сынап кергендиле. Этилген ишлеге Ростехнадзору адамлары да къл жетдиргендиле. Ведомствону келечиси Александр Тришкин аланы къалган кесегин графикден къл кълмай бошарга чакырганды.

Объектде болган кезиуде къырал къуллукъчула республикада организацияланы бла предприятияланы келир къыш кезиуде жылыу бла жалчытуугъа хазырлауну

юсюнден сълешгендиле. Борис Балагов план бла белгиленген жумушланы жик жиги бла тамамларга кереклисин чертгенди.

Министерстводан билдиргенлерине кере, бююнлюкде Нальчик шахар округда 66 котельня барды. Аладан 29-су сау жылны ишлегенлей турадыла. Ол санда оюучюсюнде мадар этилгенди. Кълганларынды да ишни узакъга созмай тамамларыкдыла. Съл ючюн, бирбирлеринде котёланы окъуна алышырыкдыла.

**УЛБАШЛАНЫ
Мурат.**

Къайгырыу

Суу къытлыкъ сыналмаз ючюн

Кълденде «Таза суу» эм «Экология» миллет проектлени чеклеринде Ленин, Тапшинская, Мусукаев, Энеев, Жантаев атлы орамлада жашаганланы ичер суу бла жалчытууну мадарлары этиледиле. Саулай алып айтханда, быргыла 4,2 километр чаклы бирге тартыллыкдыла. Ишле быйыл август айны ахырына бошалырга керекдиле.

Ичер суу бла тынгылы жалчытуу къайсы элде да баш магъаналы жумушладан бириди. Ол себепден, миллет проектлени хайыры бла суу къытлыкны кетериге онг табылганы жамауатха уллу къууанчды. Жангы жерден тартылган суу адамны саулуугъна заран салырча туююлду эм бар мардалага келишеди, - дейди Кълденде элни администрациясыны башчысы Атырзаланы Марат.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

БЕЛГИЛЕУ

Юйюр насыпны сакълаганланы алгышлагандыла

Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясында Юйюрню, сүйемклики эм кертичиликни кюнүне атап, айырмалы юйюрлени «Сүйемклик эм кертичилик ючюн» деген майдал бла сауғалагандыла. Бу байрам кийирилгенли оңоң жыл болады, алай битеу да Россейде аны кенг белгилейди эм жаш тёлгое юлгю боллук юйюрлени алгышлайдыла. Нальчик шахарда бу майдалга 2008 жылдан башлап 260 юйюр тийишли болгандыла.

Нальчик шахарны администрациясы таматасыны орунбасары Аслан Паштов бусагъатда юйюрню магъанасы ёсуп баргъанын чертгенди. Нальчикни ЗАГС бёлюмюна таматасы Валентина Шериева: «Сабий гитчелинде не зат кёрсе да, аны этеди. Сиз бек алапат сабийле ёсдоргенсиз. Сау болугъуз ариу ызыгъыз ючюн, адет-тёрелери бизни сакълаганыгъыз ючюн», - дегенди.

«Сүйемклик эм кертичилик ючюн» майдалга юйюр кзурап жыйырма бла беш жылдан кеп жашагъанла, ариу кылыккылы, билимми, иш кёлло сабийле ёсдорген-

Бузжигит Муссаевич Росгидрометни сыйлы ишчиси. Юйюр эки адепли жаш ёсдоргенди, шёндю уа аппа бла ынна тудукларына эс бурадыла. Биттирланы Анатолий

министерствосунда 38 жыл ишлегенди. Юч сабий ёсдоргендиле, ала барысы да жашауда жерлерин тапхандыла, энди уа юч тудукчукларына кзуанандыла.

Тетуланы Борис бла Холамханланы Люба республикада белгили адамдыла. Борис КЪМКЪУ-да мингле бла студентлени окутханды, аны лекцияларын кеп жылла озгандан сора да эсергенлей турадыла. Ол 110 илму статьяла жазганды, 47 жылны ичинде жаш тёллени билимлерин ёсдорюуде кыйыны болмагъанча уллуду. Борис Инзрелович битеу да кварчай-малкяр халк сыйген, хурмет этген юйорде ёсгенди. Юй бийчеси Нальчикни алтынчы номерли школуна устаз болуп ишлейди. Ала юч сабий ёсдордиле.

Саугъаланганла бу байрамны кзураган Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясына жорек ыразылыкларын билдиргендиле.

ле тийишли боладыла. Жыйырма сауғаланган юйюрлени санында Хучиналаны Бузжигит бла Любовь Васильевна да бар здиле. Ала акиси да физика-математика факультети бошагандыла.

бла Созайланы Фатимат юйюр кзурагъанлы 31 жыл болады. Анатолий биология илмуны доктору, профессорду, онеки патенти барды. Фатимат КЪМР-ни Финансла

Ахшы тежеуле, эсде кваллык сауғала, жарык жырла

Къырал концерт залда Нальчикни тишируларыны совети шахар администрацияны болушлугу бла Юйюрню, сүйемклики эм кертичиликни кюнүне атап байрам кзурагъанды. Анда «Жылны юйюрю – 2020», «Жылны тишыруу-2020» деген тёрели конкурссланы эсеплери чыгарылгандыла. Дагъыда школчуланы араларында бардырылгъан «Тёлюени араларында байламлык тёрели юйюрню кючлендиреди» деген эссе конкурса хорлагъанланы атлары белгили болганды.

Бек алга жырчы Ирина Даурова жыйылгъанланы байрам бла алгышлаганды. Эпидемиология болумла ючюн залда жалаңда сауғаланганла, журналистле эм артистле жыйылгандыла.

Нальчик шахарны тишируларыны совети башчысы Лидия Дигешева женсоветни президиумуно оңоуу бла быйыл жалаңда медицина ишчиле сауғала-нырыкларын билдиргенди. КЪМР-де Адамны эркинликлерин сакълау жаны бла уполномоченый Зумакулланы Борис бла Халкыла аралы черкес ассоциацияны президенти Хаути Сохроков да ол оңоуну тюзге санагъанларын белгили этгендиле.

Эссе конкурсну чеклинде сабийлени чыгармачылык ишлерини эсеплерин жюрини

башчысы журналист Байсыланы Марзият билдиргенди. Окуучула кеслерини юйюрлерини юслеринден бек сейирлик эсселе жазгандыла. Конкурсада биринчи жерге Фрийланы Асият бла Карданова Лиана, экинчи жерге – Жаболаны Жаннет бла Арианна Тлупова, ючюнчю жерге – Чочайланы Амиран, Диналаны Камила, Жангоразланы Илона тийишли болгандыла. Сабийле жашауларында биринчи журналист жаны бла сауғаларына бек кзуаннгандыла.

«Жамауатха кзулукку этюу» номинацияда быйыл Аккыланы Исмаилны жашы Махти эм аны юй бийчеси Марьяна Анатольевна сауғалангандыла. Махти экинчи номерли шахар больницаны башчысыны орунбасарыды, тёртюнчю номерли госпитальда ишлейди. Ковиди озган эки толкунунда иши ючюн КЪМР-ни Башчысыны ыразылык къагыты бла сауғаланганды. Анга халкыны ыразылыгы да чексизди, ол жалаңда багъуу бла чекленмей, анга селешгенле тынгылы консультация бередди. Юй бийчеси Марьяна Анатольевна 2012 жылдан башлап СПИД-ге эм жукъгъан ауруулагъа кжажу арада ишлейди. Врачланы сабийлери Мурат бла Даля алыкъа школгъа бармайдыла, алай докторла боллукбуз деп

арсарсыз айтадыла.

Дагъыда бу номинацияда сауғаланган врач юйюрле Королькова Игорь бла Татьяна, Бер Азамат эм Залина, Керимовла Тимур эм Алла, Низамовла Эдуард эм Лариса.

«Халаллык бла жандауурлук» бёлюмде медицина илмуланы кандидаты Юлия Шогенова сауғаланганды. Ол ковидге кжажу иши ючюн КЪМР-ни Сыйлы грамотасына тийишли болганды.

Дагъыда экинчи номерли шахар больницаны медсестрасы Земфира Гаджинская, мычымай жетген медицина болушлукну станциясыны фельдшери Любовь Николенко сауғалангандыла.

Ызы бла сахнагъа экинчи номерли клиника больницаны кзурагъан, аны баш врачы, артда уа республикалы больница-

ны баш врачы болгъан Ботталаны Хадисни кызы Тогузаланы Залина чыккъанды. Зумакулланы Борис анга атасыны жеринде аны ишин бийик даражада бардыргъаны ючюн жорек ыразылыгынын билдиргенди. Залина башчылык этген госпитальны ишине социальный сетъледе адамла бийик багъа береди, бу учрежденияда врачланы билимлери терен болганындан сора да, адамлыкларында чертедиле.

Нальчик шахарны тишырула советини сыйлы келечисине уа Виолетта Таубиевна Кокова сайланганды. Байрамда ол саусуз сабийлеге болушханы да айтылганды. Зумакулланы Борисге бла Хаути Сохроковха уа «Тишируланы биосерулер» деген сауға жетгенди. Байрам концерт бла бошалганды.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Жетишим

Тирилизине бла билимине – уллу багъа

Кеп болмай Москвада «Мени туугъан жерими жер-жерли самоуправлениыны тарыхы» деген бешинчи битеуроссей конкурс этгенди. Анга къыралны регионларындан 2500 чакълы адам илму ишлерин жибергендиле. Аладан эришулени очный кесегине жалаңда 234 конкурсант эм аланы башчылары айырылгандыла. Ол санда Черек райондан сабий чыгармачылыкны арасыны методисти Маммеланы Ариужан да.

Ол «Къоншуланы арасында ариу байламлык» деген видеоролиги эм «Эки къанат» деген жыры ючюн экинчи жерге чыгып, диплом бла сауғаланганды.

– Мени конкурсха къатышыргъа районну администрациясыны башчысыны орунбасары, билим беруу управленианы таматасы Эфендиланы Тареза кёллендиргенди. Проектни хазырларгъа уа Сабий чыгармачылык араны таматасы Жуболаны Марианна болушханды. Бизге конкурсха барырдан алгъа бир жыл сакъларгъа тыюгенди. Болсада районну администрациясыны башчысы Муртазланы Борисни себеплиги бла муратыбыз толганды, - дегенди Ариужан.

Ол видеоролигинде бла жырында Черек эм Зольск районланы араларында къуралган къарындашлык кеп жылланы юзюлмей, айный баргъанын ачыккъагъанды. Аны жюри эм конкурсанта да бек жаратхандыла. Къабартылыланы бла малкярлыланы

араларында шюэхлукъгъа жораланган жырын а Амир Кулов эм Ратмир Кушов жазгандыла.

– Бизге жангъы аны ариу жарашдырыргъа керек болганды. Эсепле чыгаргъан кезиуде уа мен жюрини аллында Къулигендиле. Аладан эришулени очный кесегине жалаңда 234 конкурсант эм аланы башчылары айырылгандыла. Ол санда Черек райондан сабий чыгармачылыкны арасыны методисти Маммеланы Ариужан да.

Проектлени финал кезиуде ариу Жамауат палатасыны бла Россейни Гуманитар университетинде этгендиле. Хорлагъанланы уа Союзланы юйюню Коллонналы залда сауғалагандыла.

Жигитибиз конкурсха къатышханын окуна уллу хорламгъа санагъанын да букъурмайды. Быллай эришуле туугъан жерлерине уллу кёлло болмагъан, аны тарыхын билдире сыйген, самоуправленианы жашырыныклары бла шагъырейлендире итинген жаш факультетге уллу себеплик этгенлерин эм аланы патриот сезимлерин кючлендиргенди да чертеди.

Сабий чыгармачылыкны район арасыны таматасы Жуболаны Марианна айтханга кере, бусагъатда Ариужан Социал гуманитар институту экинчи курсунда окуауду, аны бла бирге кеп болмай районда жангы ачылган волонтер арагъа да башчылык этеди. Ол хар жерге да жетишген, тири эм билимми кызы болганын да белгилейди.

Проект

Фатарланы, арбазланы да тап халгъа келтиредиле

Кеп болмай «Шахар болумну игилендириу» федерал проектте кере Чегем шахарда бла Яникойда солучуу жерле къуралгандыла, Звёздный элде уа кеп фатарлы юйлени арбазлары игилендиргендиле. Тапландыруу ишлени кезиунде машинала эм адамла жюрюген жолланы мурдорлары кючлендиргендиле, асфальт жайылганды, бордюрла, омак шин-

тикле, чыраклары бла чыпынла салыннгандыла эм тегерек-баш да жашыландырилгенди.

Келир заманда проектни хайыры бла Чегем районну башха объектерине да ремонт этиликди. Ол санда келир жылда Шалушкада Ленин атлы орамда Маданият юйюно арбазы айтлан-дырыллыккъы.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Спорт

Уллу сынама алып,
«Спартакга» кыйтханды

Республиканы спорт министрине оңуу бла «Спартак-Нальчикни» баш тренери Хасанби Биджиев боллукьду, ол дагыда клубну директоруну күүлугун да толтурлукьду. Алгыннгы директору Аслан Машуков жангы селекцианалитика бөлүмюне башчылык этерикди, анда кесибизни республикадан эм кыошу регионладан фамулу футболчуланы излерикиди.

Хасанби Биджиев совет эм россиялы тренерди, тренерди, СССР-ни спортуну устасыды. Жарауларын Нальчикни «Эльбрус» олимпиада резервни спорт школунда этгенди, ойнап 1983 жылда Нальчикни «Спартактагында» башлаганды, эки жыл

дан Ростовну «СКА-сына» кёчгенди, анда турган 3 жылны ичинде баш лигада 88 матч бардырганды. Он жылны ичинде «Локомотивде» ойнаганды, аны санында Россияни чемпионатыны кююш эм доммакь призёру болганды, СССР-ни кубогуну кыатышханды.

2002-2006 жыллада «Локомотивни» техника жаны бла директору болганды, 2007 жылда «Амкарни» директоруну күүлугуна салыннганды. 2012 жылда Махачкаланы «Анжи» клубуну спорт директоруну күүлугун толтурганды.

2014 жылда «Спартак-Нальчикни» баш тренери болганды, аны кыолунда командабыз ФНЛ-да онунчу жерге чыкьганды. Алай

ахча жетишмегенини хатасындан клубха ПФЛ-ге кёчрге тыошгенди. Биджиевни кыолунда «Спартак» 2015-2016 жыллада, ЮГ зонада биринчи жерге чыгып, ФНЛ-ге кыйтханды. Андан сора талай заманны ол Курскну «Авангардында» ишлегенди.

КУЛЬЧАЛАНЫ ЗУЛЬФИЯ.

Эл мюлк

Ётмек бишириучюлеге –
субсидияла

КъМР-ни Эл мюлк министрствосу кезулю себеплик этиу программаларын башлаганын билдиреди. Алай бла, быйылны биринчи жарымында ётмек биширгенде эмда аны сатханда этилген кыранчланы, сора дагыда бу кезууде алыннган (ашха жараулу) будайны багыасыны бир кесегин арха кыйтаргырга боллукьду. Былайла ишле бла кыорешгенле документлерин хазырлап министрствого почта бла жибериге неда МФЦ-гя элтип бериге керекдиле. Аны адреси: **Нальчик, Ленин атлы проспекти, 27.** Кыагытыланы алыу 5 июлда башланнганды, 6 августха дери барлыкьды.

Болушлукь излегенлеге сурамла кёпдюле. Ала бла министрствону интернет сайтында шагырейленирге боллукьсуз.

Сурулары болганла **8(8662) 40-88-41, 40-71-50, 40-94-22, 40-86-47** телефон номерле бла сёлешсинле неда министрствону **mcx@kbr.ru** электрон почтасына жазсынла.

ПРОЕКТ

Ток чыбыкыла жер туюбу бла тартыладыла

Ростелекомну Кыбарты-Малкьарда бөлүмю «Таза кёк» проектни чеклеринде Нальчикде 20 километр чакьлы кабельны жер туюбу бла тартырга мадар этерикди. Ишле эки кезууден кыраллыкьдыла - специалистле шахарны

телекоммуникация инфраструктураны болжалына танг кыошулукьду. Жангы клиентлени да тыйгычсыз кыошаргя жарарыкьды, - дейди «Ростелеком» компанияны бөлүмюню техника жаны бла директору Феликс Мацухов.

- Кыбарты-Малкьарда «Таза кёк» проект былтыр башланнганды. Сагынылгандан кезууде компанияны келечилери Киров атлы орамда волокно-оптика ызыланы жер туюбу бла барырга этгенди. Быйылны айтханда да, бу жаны бла муратларыбыз уллудула. Аны хайыры бла ара шахарыбызны бети айбатландырылганы эм связь да игилендирилгени бизге бек маганалыды, - дейди Ростелекомну республикада бөлүмюню таматасы Залим Хутов.

Республикада «МегаФон» компанияны таматасы Азамат Нафадзоков айтханга кёре, жыл башланнганы аланы инженерлери ара шахарда Абидов, Мальбахов, Пионерская, Жельницкий эм Лазо атлы орамлада темир жиплени 3,5 километрин кетергендиле. Ноябрьны ахырына уа жангы схема бла энтта 27 километр чакьлы ыз салынырыкьды.

МАГОМЕТЛАНЫ
СУЛЕЙМАН.

ара орамларында чыпынладан темир чыбыкыланы кетерип, энчи канализацияны ичи бла ётдюрюкдюле. Тийишли жумушланы быйылны ахырына бошаргя мурат этиледди.

- Былайла амал шахарны бетин игилендирирге, аны бла бирге ток жипле бир торлю заран жетдирмезча этерге онг берликиди. Ала жер туюбу бла тартылса,

Планда белгиленнгенича, жууукь заманда чыбыкыланы жерни туюбуне Мальбахов, Идаров, Абидов, Крылов, Суворов, Пачев, Ногмов, Кыбарты атлы орамлада эм башхалада да кёчюрлюкдюле. Бюгюнлюкде ол башламчылыкьгя «МегаФон» эм «ВымпелКом» дегенча белгиле операторла да кыошулгандыла.

Таппандырыу

Жоллагьа – тынгылы ремонт

Май эмда Терк районлада талай жоллагьа тынгылы ремонт этилгенди, деп билдиргенди КъМР-ни Транспорт эмда жол мюлк министрствосундан.

Объектле «Къоркьюусу эмда качеству автомашина жолла» деген миллет проектни чеклеринде жангыртылгандыла. Майский шахарда аны тегереги бла баргьан Герцен атлы орам жангыртылганды. Подряд организацияны келечиси Анзор Балкизов айтханыча, анда иш кюнню халы онг бергенлей окьуна башланнган эди. Специалистле эски асфальтны кыырып кетергендиле, жолну мурдорун тюзетгендиле, ызы бла жангы асфальт салгьандыла.

«Анга мастика кыошулганы себеплик ол тозурмай кёп заманы турлукьду», - деп ышандыргьанды Балкизов.

Терек - Деиское республикалы солпу база жолну узунлугу уа юч километрди. Ол Терк шахарны кыаты бла барады.

Бу объектлеге ремонт этилгени автотранспортха, ол шахарлагьа да игиди. Министрстводан билдир

генлерича, алгьаракьда Псыкод, Эски Черек, Ново-Ивановское эм Нартан элдеде, сора дагыда Нарткьаланы бла Урванны арасында жоллагьа ремонт этилгенди. Жууукь кезууде Яникойда, Кёвделенеде эмда Исламейде объектле да хазыр боллукьдула.

ОМАРЛАНЫ Мурат
хазырлагьанды.

Мадар

Курортлагьа
келуу тынчылыкьлы
болурча

Бизни республикада эки курорт таба баргьан федерал жолланы бирер кесегин асфальт салып кючлендирилди. Сёз мында Минги тау таба элтген «Кавказ» трассаны бешкилометрлик эмда Нальчикге элтген жолну 13-километрлик участкаларыны юсюнден барады, дегенди жоллагьа кыарагьан «Кавказ» управленида.

Ведомствону каказы бла экинчисинде Дыгульгейни бла Экинчи Чегемни арасында жолну бир кесегинде чунгурланы жамагьандыла, аны юсюнде ууакь зыгырдан бла чайырдан кыатыш асфальт салгьандыла эмда ызла ишлегенди. Айтханларыча, алай этилгенини хайырындан автотранспортну жоруую бютунда кыоркьюусуз боллукьду, жолну юсюнде жауун суула, буз да чыдарыкь туюлдуле.

Биринчи объектде да быллай ишле быйыл ноябрьны ахырына дери тамам этилди. Ол а Жанхотиядан башлап Бедикден чыкьгыр жерге дери бардырыллыкьды.

Бу технологияны жолчула былтыр эки объектде хайырылангьан эдиле: Малканы бла Куба-Табаны арасында (жетти километр) эмда Ардудандан башлап Шимал Осетияны чегине дери (онбеш километр).

УЛБАШЛАНЫ Мурат
хазырлагьанды.

Терек бахчала кёбейдиле

Быйыл жаз башында бизни республикада кёпжыллыкь битимлени зыгытлары 850 гектарда орнатхандыла. КъМР-ни Эл мюлк министрствосунда битимчилик эмда битимлени кыоруула бөлүмю башчысы Салим Хамжуев айтханга кёре, тереклени бары да терк эмда бек терк айныгьан торлюлеридиле.

- Быйыл план бла быллай бахчаладан 1,5 минг гектарын кыуаргьа керекбиз. Жаз башында аны 56 проценти тамамлагьанбыз. Кыалган кесегин а сентябрьде орнатыр умутлубуз, - дегенди ол.

Белгилеп айтсакь, республикада, жемиш терекледен сора да, кёгет эм наныкь терекле бла юлкюле орнатыр тири барады. Аланы барында да былтыр болмагьанча бай тирлик жыйылгьанды - 517,3 минг тонна. Ол а бурунгьу жылдан 48 проценти асламды. Быйыл а аграрийле 530 минг тонна продукция жыаргьа мурат этедиле.

Пестицидлени

сакь хайырланыгьыз!

Сабанлагьа пестицидле себерден юч кюн алгьа бал чибилле туухан мюлкени иелерине сёлешип билдирге тийишлиди. Алайлада эл бар эсе, андагылагы да айтыргьа керекди аны юсюнден.

Андан сора да, пестицидле жайып бошагьандан сора, сабаны тегерегинде да белгиле орнатыргьа керекди. Алада уа «Пестицидле кыуолгьандыла!» деп жазаргьа эмда кыоркьюу кезуу кыачан бошалгыгына билдирге тийишлиди, дегенди КъМР-ни Эл мюлк министрствосунда.

Аграрийлеге

ахча бөлүнгенди

Кыбарты-Малкьарда битимчиликни талай торлюсон ёсдорган аграрийлеге себепликке кыраланы бюджетинден - 252,5, республиканыкьындан а 19 миллион сом берилгенди. Аны хайырындан ала урлукь ёсдоргоуде агротехника ишлеге этген кыранчларыны бир кесегин кыйтаргьандыла, урлукьла эмда минерал семиртгичле сатып алгьандыла, сабанланы игилендириу ишлени тындыргьандыла. Кыралдан болушлукь битеу да 426 мюлкге берилгенди. КъМР-ни Эл мюлк министрствосунда айтханларына кёре, ахча аланы хар бирине да заманында жетгенди.

Бизни корр.

11 ИЮЛЬ – РОССЕЙЛИ ПОЧТАНЫ КЮНЮ

«Ишибизни мурдору адамлагъа суймеклик бла болушлукъ тапдырыуду»

Нальчик шахарда почтаны отузунчу номерли бөлүмюню таматасы Гуппойланы Владимирни кызы Фатима ишени эбине тыюнген, огурлу адамды. Аны бөлүмюне келген хар инсанга энчи эс бурады, абаданлагъа ала аныламаган затланы ашыкмай аныгытады. Аны ариу тили, халаллыгы баш шартларыдыла. Билими да бек теренди.

Къабарты-Малкъар кырал университетни физика-математика факультетин айырмалы бошап, Герпегежде орта школда устаз болуп турганды. Сабийле бла онтогуз жыл ишлегенден сора жашау болумла бла байламлы ишчи жерин алыштырганды. Бир кезиуде троллейбус управленида инженер болуп турганды. Почтагъа кечгенли уа онтёрт жыл болады, болсада шендью окыуна троллейбусда Фатимадан хакъ алмайдыла. «Билеме аланы ол кылыклары, шофергъа конфетле кыюп кетиучо», - деп, ышарады ол.

Гуппойланы кызы он адамгъа башчылык этеди. Барысы да башларын кетюрмей ишлейдиле. Посылкала, письмола келедиле, почта бөлүмде штрафа, налога төлендиле. Көпле пенсияларын, пособияларын да мында аладыла. Жаш адамла коммунал төлеуени телефонлары бла хайыранып этгенликте, таматала уа почтагъа келедиле.

Почтада көп хайырлы затла бардыла. Сёз ючюн, бусагъатда адамла таубийгъ

атда солуйдула, алай губу къапса, аны ызындан көп ауара чыгъады. Бизни «Антиклещ» деген страховкабыз барды. Неда бир инсан, кыйын жашау болумгъа тыюшоп, сюдлеге жюрюу эсе, бир айгъа «Юрист» деген страховканы этсе, кюн сайын къаллай бир сийсе да, Москвадан юристлени консультациялары бла хайырланалыккъды, - дейди ушакъ нөгери.

Фатима биринчи почтабон болуп ишлегенди. Ол заманда республиканы почтасыны башчысы Деуаланы Рамазан эди. Кызыны жигерлигин,

ишин суйгенин эслеп, операторну жерине кечюреди. Фатима таматасын уллу хурмет бла эсгереди. «Рамазан хар ишчисин таный эди. Пол жууучуну эниш этип, почтаны бөлүмюню башчысын а кетюрмегенди, барыбыз да тенг эдик. Хар бирибизни атыбызны, кыйгъыларыбызны, кыуанчларыбызны билгенди. Аллай адамла бек аздыла. Рамазанны жашы Руслан Нальчик шахарны почтасыны башчысы болгандан сора, манга ишге келип: «Бу бөлүмюню кыюлгъа ал, сен ишни тынгылы, тап бардырлыгынгы билеме», - дейди. Ол, кертиси бла да, атасыны жашыды. Салып аллыма келгенине бек сейир этген эдим. Ачык айтханда, кабинетине чакъырса эди, «угъай» дерик эдим. Аллыма келгени ючюн уялып: «Кыюлмдан келгенин этерме, сау болугъуз», - деп жууаплаганма.

Фатима жашауунда бир инсанни алдамаганды. Почтагъа жюрюгенле аны къаллай адам болганын бек аламант сездиле, анга жумушларын да, юй жарсыуларын да айтадыла. Ол барысына да тынгылайды, аныгыларга итинеди. Сёз нөгөр болургъа борчу жокъ эсе да, хар аллына келгенге онг этерге юрешеди.

Кеси да ёмюру китапладан айырымламаган адамды, аны билимини теренлигин ким да аныгыларкъды. Математика бла чекленип къалмай, журналистика жаны бла да бийик би-

лим алганды, республикалы эм район газетледе да статьяла басмайды. Тили бай болганы ючюн экскурсовод болуп ишлегенинде, туристле Фатима бла кыйры барсада, кыуанып кыйтхандыла. «Бизни республика тыюнлей жаннет кибики. Аны кереклисича багъалай билерге кереккибиз. Тышындан келген адамла Минги тауны кёргенлеринде, асыры кыуангандан, учуп кетедиле бусагъат дерча бола эдиле. Жарсыугъа, ариу табийгъатыбызгъа заран салгъанла кесибибизни арабызда аз тыйюлдюле», - дейди Фатима.

Устаз, инженер, экскурсовод, почтачы - кыйада ишлесе да Гуппойланы кызы махтау, адамланы ыразылыкларын тапханды. «Мен почтаны бөлүмюне башчылык этип башлагъанымда, бери тыйюш-даур излей келгенле болгъанларын айтадыла. Кертиси бла да, бар эдиле. Ала манга ачыуланып сөлешселе, мен а, ышарып, тынч жууаплай эдим. Аны кёргенлей, келмей тохтагъандыла. Тыйюш бла бир иш да билмейди, кыйада да, ким бла да ариу сөлеширге керекки. Почтада ишни мурдору адамлагъа суймеклики, биз халкъгъа болушур ючюн, жашууну бир кесек тынчыракъ этер ючюн юрешебиз», - дегенди ушакъыбызны ахырында Фатима.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Жумушларын тыйишлисича жалчытадыла

- Почтачыны иши кыйынды. Газетледен, журналладан толу артмаккы кетюрюп, кюннге ненча километр айлана болурла. Жауун, кыар, жел деген тыйгыч жокъ алагъа.

Арт жыллада уа газетлеге, журналлагъа жазылуу кампанияла башланган кезиуде, аланы жумушлары бютюн көп болады. Аланы бу жаны бла бардыргъан ишлери бизге да уллу себепликди.

Алгыннгы төлюню миллет сезими иги эди. Ёз тилибизде чыккыган газетлени, журналланы айтдырмай-сортурмай адамла ала эдиле. Ол угъай да, малкъарлы жазычуланы китаплары чыккъсала, аланы хапарларын эшитгенле, почтагъа келип, излеп да тургандыла. Ала аз-аздан дунияларын алыша барадыла. Анга кёре газет окуучуларыбызны саны да азаяды, - дейди бизни бла ушакъында Бабугентни почтасыны

таматасы Гасыланы Нафисат.

Къалай-алай болса да, газетибизни кыюлгъа алып окъургъа суйгенле да аз тыйюлдюле. Бабугентчилени араларында Аттасаулары Зуриятны, Тогъузалану Окъупну, Гасыланы Расулну, Мокъяланы Маржанны, Аттасаулары Хажибекирни, Мокъяланы Зантуудуну эм башка көп адамланы атларын айтыргъа боллукъду. Ма, аллайланы жумушларын жалчытадыла Бабугентни почтасында ишлеген Эндрейланы Людмила, Созайланы Фатимат, Эндрейланы Элдар, Созайланы Зухура, Кыйгенланы Лейла.

Элни администрациясы, бабугентчиле да аланы ишлерине бек ырадыла. Профессионал байрамлары бла алгытшайла, алагъа саулукъ-эсенлик тежейбиз.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Созайланы Зухура.

Гасыланы Нафисат (олтуруп турган), Кыйгенланы Лейла.

Созайланы Зухура.

Тинтиуде

Орамланы жангыртыугъа – энчи магъана

Битеуроссей Халкъ фронтну (ОНФ) Къабарты-Малкъарда бөлүмюню келечилери республиканы ара шахарында инженер коммуникацияланы алышхандан сора жолланы жангырдан тап жарашдырыргъа кереклисине эс бургъандыла. Андан билдиргенлерича, алагъа быллай чурумланы юсюнден көпле жазадыла. Гражданланы тарыгыуларында ремонт ишледен сора подрядчикле жоллада чунгурла кыюп кетгенлерини, аллай тийреледе көп заманын абири этилмей турганыны юсюнден айтылады. Сёз ючюн, Нальчикде Попов атлы орамны бир

кесегинде жер туюбюнде суу быргыла алышыннгандан сора жол жарты-кыртуу этилгенлей къалганды. Тёзюм кыругъандан сора граждандла, кеслери оную этип, орамгъа зыгъыр жайгъандыла.

«Кезиуло мониторинг бардыргъаныбызда алайгъа да көз жетдиргенбиз. Хау, кертиси бла да ол участка тапсызды дерчады: битеу узунлугъуна чунгурла, къулдала... Жауун жауса уа, алайы бютюнда осал болады. Быллай чурумла энтта да талай жерледе бардыла. Сёз ючюн, автовокзалдан Идаров атлы орамгъа чыккыган жерде асфальт чёкгенди. Аны

бийыл жаз башында окыуна эслегенбиз, алай бюгюнлюкде да ол тийреде жукъ да этилмей турады», - дегенди ОНФ-ни келечиси Ислам Макоев.

Ол айтханыча, кезиуло тинтиуде активистле Абидов, Киримов, Щорс атлы эмда Тырынаууз орамлагъа жангыдан кырагъандыла. Дагыда Трошев эмда Ленинградская орамланы ахырында жер участканы ким эсе да бийлегенине адамла тарыкыганларын мэрияга билдиргенди. Граждандла айтхандырыча, алайлары Нальчик сууну жагъасына – кыоруланган тийреге – саналадыла. Шендью

уа аны ким эсе да төгерегин жабып, ичинде терекле орнатханды. Мэрия адамлагъа иш алай нек болганын тынгылы

аныгылатыргъа керекки, деп белгилегенди ОНФ-де.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

Адамны жашауунда юйор кырау уллу да, магъаналы да жерни алады. Нек дегенде, ол күндөн башлап юйорленгендени жашаулары жангы ызгы бурулады, ала жангы жашау кырау, ахшы мурастарына жетерге итинеди. Кырачай-малкыар халкыда да, башхалада, жаш адамланы бир юйор кырауларын уллу кыраунч бла тубейдиле.

Бюгонлюкде миллетде, алгынча, кыз кычыры деген адет тюненеги күнде кыла барады, кбююнде кыл бла барган ариу тере жерин табады. Алай бир-бирде кызыны ата-анасы аны сайлауун жаратмасала, ол кеси уа жаша бюсюрег эсе, аны кычырып элтирге боладыла. Алгынын

Оюм

Ёмюрлюк эм жалгъан болумланы юсюнден сагъышла

заманлада малкыарлыла кеслерини жашларына сыйы, жамуат даражасы, кылайлыгы келишкен жашау негерленди излеп болгандыла. Бусагъатда бизде хар зат асламысында сыймеклик жорукыла кере тамамланады.

Озгъан заманлада жаш адамла толлада, бир жыйылган жерледе тюбешгендиле. Бусагъатда ол жаны бла онгла кбююрк болгандыла. Алай кыйсы заманлада да, кызыны, жашны жанындан да болсун, кесин эркин жорююта ариу кбюрюмегенди.

Былайда кбю онгла чыкыгандыла дегенимде энчирек тохтарга сиеме. Онгла кбю болгандыла, таулула юйор кырауа ашкымайдыла, бирде уа излеген окуна этмедиле. Кюнлени биринде редакцияга сыйы-намысы жорюген тишируларыздан бири келип, ушагыбызда бу жаны бла жорюгенде болган жарсыуун билдирген эди. Ол жашау сынамына кере айтыныча, кызыла жашла бла танышырга артык излемейдиле.

Алгынча аланы бир бири бла шагырей этерге сийген адамлагы суукъ кбюден кырауа окуна корешедиле. Мени бир танышымы экеулени бир бирлери бла танышырырга излегенини юсюнден хабарына керти да сейр этгенме. Жашны иши, ахчасы-бохчасы, намысы ата-анасы, фахмусу. Кыз да иги юйорденди, жыл саны да сабийди дерча туюлюдо. Бир кбюренлей, тишируу, аны кылыгынын, кбю кыраамын билирге да излемегенлей: «Эришиди,

меничагы ол жанында жорюген ушарык туюлюдо»,- деп кесин айтаанды. Алай таулула айтычу «Ариу жаш – узакъ ахшы» деген сезню эсгерирчады, ол жашау кертиликден кыраулан сбз болур.

Бу сорууну экинчи жаны – бусагъатда Интернет сетле чыгырган онгла. Хау, аланы хайырлылыклары бла даулашаллык болмаза, алай бирде уа ала да хаталыдыла. Кызычыкыла, Инстаграмда омакылыкны кбюрю, кеслерине аллай жомакы жашау излейдиле. Бирде анда «Таулутой» кыраумгы кырауанг, аллай тойлары кбюрге болады!

Хау, хар кимни да амалы, онгу да бирча болмайды, алай кылунда ырыскыны эркин жорю-

кызыны кырауы да кыраулан магъанды алыкы. Ким биледи, ала мурастарына жетселе, биз бир ариу жангы юйорге кыраунырык болур эдик.

Алда Интернетте танышуулары да сагыннган эдим. Ол да бек дулашлы ббюлюдо. Бирде аллай шагъирейленуле насыпны ал атламлары болур да кыладыла, алай аны башхажаны да барды. Ётюрюкден толу дуняя сетде жашла кызыланы, кызыла жашланы башларын тели этедиле. Сбз ючюн, алгыаракыла манга бир осал ишени юсюнден хабарлаган эдиле, анга тынгылай, жорюгим бек эзилгенди. Миллетибизден экеулен бир бирлери бла Интернетте танышып, юйор кырауага дегендиле,

ёлчем болганды» деп жазганды. Алада ол кезиуледе санау ёлчегме ийнекле саналгандыла, аланы кылаыннга бериллик ёлчмени саны 100 башхажаны окуна жетгенди. Билмейме, бюгонлюкде алай болурму, алай кавказ халкыла да кылаымны уллулугу кбюлен насыпха жолларын кесген болумду. Айтылып турган, «айтылык» кыраурай-малкыар берне бла болум да тюз алайды.

Былайда биягы огырады сагынылгъан тойга кыайтырга сиеме. Мен эслегенге кере, анда берне дегенча зат жорюютолмегенди, аны кылаулай болса шартлары окуна сагынылмагандыла, кбюден келмегени ючюн угъай, ала керти, ёмюрлюк кыийматланы ангылагъан адамла болгандыла ючюн, бийик даражалы, бийик намысы, ангылаула адамла болгандыла ючюн. Ырыскы бюгон аланы кылаурында эллекди, алай ала аны баш кыийматха санамайдыла (хау, тубейдиле шбнюдогу дуняа да аллайла!)

Жангы юйорюно баш кыийматы уа сора недеди?! Кбюле ол сорууга кбю тюрюл жууапларык болурла. Алай менича сагыш этгенге аслам болурла деп ышанырыгым а келеди – баш кыиймат сыймекликдеди, деп. Былайда халкыда жорюген бир таурух эсиме келеди. Анга кере юч жолочу кыарт бир юйорюно жокълап, эшиклерин кыакыгандыла, чыкыгъан юй бийиче ала былал дегендиле: «Бизден бирибиз байлыкды, экинчибиз, ырахатлыкды, ючюнчбюз сыймекликди. Кыайсыбызны сайлап юйорюне чакырсанг да, жаланда ол кыалалыкды сени юйорюнде». Тишируу, юйорюно бла кенгешип, сыймеклики сайлап чакырганды, ол киргенде, бирси акъсакъалла да аны ызындан тизилгендиле. Юй бийичени соруула кырамына кыартла былал жууаплагандыла: «Сыймеклик жашагъан жерде байлык, ырахатлык да кеслери алларына жаратылып кыладыла»,- деп.

Бгагъалы кыраындашларым, Эгечлерим, жанымча кбюрюн кыраурай-малкыар миллетим, бу материал насийхат сбз айтырга излегенлигим туюлюдо, жыл саным ючюн алыкы алай эркинлигим да болмаз, алай бир оюмуу уа билдирмей болмаймы. Келигиз, башында сагынылгъан кырау болумлары юсюнде сагыш этип, аладан азат болургыа кырау шейик. Кыраурай-малкыар юйорленден Кыайсынын назмуларында, Омарны жырларында айтылган сылтаусуз керти таза сыймеклик бир заманда да таркыймасын!

ЖАНГУРАЗЛАНЫ НАЖАБАТ.

рютген жумушун да анга кере эте болур, аны не жашырыгы барды. Алай бирсиле да, анга тенг болабыз деп, кеслерини башларын уллу ауарагыа кыладырадыла. Таулулада аллай тюрюл болумла бла байламлы бир нарт айтыу жорююдо, ол эриширек болганы ючюн быллайда аны кыартларыгым кбюлемейди, алай бурунгу сбз бош жерде кыралып кыламуаусун а барыбиз да билебиз.

Интернетни аллайланы кызындырганы да бир палах: кимни тою бек сейирлик озду, кимни тою бек кытулу болду, кыйсы келин эм ариугыа саналды деп, аллай тюрюл эришуленди кырауа. Тюзюмо болур шбнюдогу алайсыз да тынлык табылмагъан дуняада аллай чакырыула, билмейме. Алай ол жаны бла ахча ишлегенде, баш кечиндиргендеге, баям, ол керкиди. Бирсилеге уа?..

Танышдыругыа кыайта, мени сейр этдирген дагыда бир зат болганынын белгилерге сиеме. Ол да неди десегиз, бюгонлюкде да, алгынча заманладача, адамланы араларында зар сбзю, зар кбю кыраамланы жорюютюлерини тохтамагъанлары. Мени бир танышым, намысы-сыйы жорюген эр киши, кыз тилерге умутлу болганды. Аны сайлауу кесинден жашыракъ, ариу, чырайлы кыызда тохтаганды. Муратын ачык этмесе да, билдирген а этгенди. Эр кишини тенгине саналгъан биреулен дейим, жалган сбз жорюютю, араларын бузганды. Бюгонлюкде жаш юйорленмегенди, энди аллай акылы да жокъду,

алай аладан бирини ол жаны бла кесини кбю кыраамлары болганды – байыгырга, ырахат жашарга.

Орус жазычу В. Драгунскийни сабий хабарчыкыларындан бирини аты «Всё тайное становится явным» деп алайды. Анда айтылганыча, букъдурулгъан кир ниетлик, эрте-кеч болса да, ачык болганды, насыпха. Алдау, жалган ниетле сюрюлгендиле, гунч этилгендиле. Алай кыоркыу уллуду, Интернетде жаш адамла не бла жашагъанларын бюгонлюкде кбю абаданла билемидиле? Баям, угъай.

Кбю болмай бир кыраурай-малкыар тойга кыатышырга тюшгенди. Кылаилы юйор кызыларын кылаилы бирси юйорге бергенди. Той тбюрелерибизге кере ариу озганды, хар зат жерине, излемлеге кере. Мени сейр этдирген, кырауандыргъан а не зат эди десегиз, андагы аделлиликни асламылыгы эм керекис омакыланулары болмагъанлары.

Кыурманлыкыга кбю кылаурындан келген адамла кыйылгандыла. Аланы араларында аллай кышакаксызлыкны (скромность) жаратмагъанла да табылгандыла. Алай хар кимни кбюлене, белгилисича, фыйгамбарла да жеталмагъандыла.

Бюгонлюкде юйор кыраууну бгыгычларындан бири адамланы кыалым бериуде эришмекликлери да болуп турады. Коста Хетагуров «Особа» деген этнография очеркинде осетинлиде «кыалын кыанны даражалыгын белгилеген

боллукъду. Проект графикден кеч кыалмай толтурулу ючюн КбюМР-ни Башчысынын Эм Правительствоосуна жанындан да кыаты контроль этиледиле, дегенди Элбрус муниципал районну администрациясыны башчысы Сотталаны Курман.

МАГОМЕТЛАНЫ СУЛЕЙМАН хазыраганды.

Соруу-жууап

Алиментле ючюн борчну тбюлетмей кыоярык туюлюдоле

Мени жашыма 18 жыл толганды, алай аны атасы кбю жылланы алиментлени тбюлетмегенди. Ахчаны шбнюдогу излерге эркинмеми?

Мариам, Хасания.

Сорууга жууапны КбюМР-ни прокуроруну тамата болушлукъчу С**ОТТАЛАНЫ** Жанна береди:

- РФ-ни Юйор кодексинде тохташдырылгъаныча, алиментлени тбюле сабийге 18 жыл толгандан сора тохтатылады. Аны бла бирге РФ-ни Баш судю 2018 жылда чыгырган бегимде (№ 78-КГ17-19) сабийге 18 жыл толгандан сора алиментле саналмагъанлары тохташдырылганды, алай бу кезиуге дери жыйылгъан борч а берилерге кереклиси шарт айтылганды.

Сабий ючюн ата-анадан ахчалары угъай, ала аны кечиндирюу жаны бла борчларын толтурулары изленеди. Алай бла алиментле баланы иелигинде туюлюдоле. Сабийни кеси ёсдирген ана (неда ата) битеу кыоранчланы жангыз кеси этгенди. Аны ючюн анга законлу борчланы толтурганды да этген кыоранчланы бир кесеге артха кыайтарылады.

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА жазып алганды.

Финансга

Кредитле алгъанланы саны ёседи

Быйлыны биринчи жарымнда Россельхозбанкны Кыабарты-Малкыарда ббюлюмю розница кредитледен 786 миллион сом бергенди. Ол а былтыры ол кезиугенден эсе 31 процентге асламды, деп билдиргендиле финанс учуреденияны пресс-службасындан.

Алайды да, банкны быллай кредит портфели бюгонлюкге 2864 миллион сомгыа жетгенди. Быйыл а абери сатып алырга неда бир тюрюл жумушха кыораттырга сыйегенге 300 миллион сом берилгенди. Аны юсюне 480 миллион сомгыа ипотека келишимле да этилгендиле.

-Россельхозбанк сауула Россейде розница кредитле берюу жаны бла ал жерледен бирин алады. Хайырлануучуланы битеу тюрюл категорияларына таплыкыга деп кбю программабыз барды. Ол санда пенсиячылагыа, бюджет сферада урунганлагыа, аскерчилеге, элчилеге да, - деп белгиленгенди ббюлюмю башчысы Алим Сокуров.

УЛБАШЛАНЫ МУРАТ хазыраганды.

Кыайгырыу

Огыры Бахсанда 80 сабийге жангы садикни кыраулушу кыстауу барады. Ол «Демография» миллет проектни эм «Тишируларны иш бла жалчытуу эм юч жыллары толмагъан сабийлеге школгыа дери билим берген учуредениялада жерле кырауа» кырал программаны чеклеринде ишлейди. Анга жыл санларына кере эки кырауу жорюрюкдюле. Аны

Жангы садикни кыраулушу кыстауду

ойнарча, жукыларча медицина методика отулары, ашхана, мамат, актывый эм спорт заллары да боллукъдула. Арбазда уа кыыллауачалары, жатмазды эмда башха затлары бла майдан кыраллыкыды. Ишлени «Нальчикни кыраулушу материялла чыгырган заводу» биригиу таммайды. Кбю болмай объектни кыабыргаларын кыалап бошагъ-

ФУТБОЛ

Кертичиликни жашау жорукъгъа санап

Белгили футбол арбитр Гуртуланы Владимирге 50 жыл толганды. Аны бла байламлы Виктор Шекемов анга тубеб, ушакъ этгенди.

- Элли жылда къаллай сезимле келедиле? Энди санга Володя угъай, Владимир Солтанович дегре керек болур?

- Тюзюнлей айтайым, алыкъа Владимир Солтанович дегенге хазыр туюлме. Атам аягы юсюндеди, анга бек къуанама, аны ёмюрю узакъ болур ючюн къолумдан келгенни этеме. Биринчи юйдегимден къызларым ёсюп, абадан болгъанларына ыразыма. Экинчи юйдегимден жашыма алты жыл болады да, насыбым олду.

- Футбол ойнаргъа, судья болургъа да къаллай жетише?

- Ол эски хапарды – сегиз ай мындан алгъа тобугъуму ачытханма. Аллахни ахшылыгындан, судьяны жумушун толтуралама, ол да игиди.

- Россейли футболда чекле бардыла – 32-35 жылгъа дери ойнайдыла, судья 45-48 жылгъа дери боладыла, андан сора уа неда оюнладан ахырысы бла да кетедиле, неда инспекторлача къаладыла. Сени аны юсюнден сагышынг къалайды?

- Сени айтханынг биз барыбыз да кере тургъан футболчуланы спорт жоллары суратлаугъа келишеди. Алай мен оюн майданга 29 жылымда келгенме, кепле бу жыл санда футболну къойгъан этедиле, мен а 38 жылыма дери турганма. Келишини создуруп, андан ары ойнаргъа да боллукъ эди, алай бир-бир сылтаула бла тохтаргъа туюгенди. Любитель даражада 100 жылънга дери ойнаргъа жарайкъды.

- Сени айтханынг биз барыбыз да кере тургъан футболчуланы спорт жоллары суратлаугъа келишеди. Алай мен оюн майданга 29 жылымда келгенме, кепле бу жыл санда футболну къойгъан этедиле, мен а 38 жылыма дери турганма. Келишини создуруп, андан ары ойнаргъа да боллукъ эди, алай бир-бир сылтаула бла тохтаргъа туюгенди. Любитель даражада 100 жылънга дери ойнаргъа жарайкъды.

Он жылны ичинде ветеран чемпионатда эм иги бомбардирге саналып турганма, 2018 жылда 78 гол ургъанма. Алыкъа судьялыкны эталыкъма, алай ол бир кесек эрикдиргенди. Кесими

инспекторну къуллугъунда да сынаганма, алай ол манга артыкъ сейир кёрюмгенди.

- Уллу футболгъа алай кеч нек келгенсе?

- Башха ишла бла кюреггенме, беш жылны Эл мялк академияда инженер-механикке юйренгенме. Артда СОБР-да къуллукъ этгенме, бюгюнлюкде запасадагы капитанма.

- Сени юсюнден былай айтадыла: «Володя асыры кертичиди, асыры терк къызалды». Сен аны тюзге санаймыса?

- Эсимде туюлюду, ючюнчю неда, тёртюнчю классдамы, биреуню алдатханым ючюн бек уялганма. Андан бери бир заманда да ёторюк айтмаганма. Судьялык ишимде улутха алмаймы, мени бла Толук Тутув окъуна келишалмагъанды. Халими юсюнден айтханда уа, кертиси бла да, къызып къалган кезиулерим да болуучудула. Башха тюрлю уа къалай, аманлыкны сюргенле, бир затны жаратмагъ-

анларын туююшюп билдирге излегенле аз туюлюдуле. Аллаила бла жумдурукъланы болушлукълары бла селеширге да туюеши.

- Туугъан кюнюнде къонакъларынг кеп, ариу алгъышла аслам болгъан болурла. Кесинги мурагынг а къалайды?

- Коронавирусу хатасындан кеплени чакъыр-алмагъанма, алай эм къаршыларым келгендиле. 12 жыл мындан алгъа жашауум эм къыйын кезиюу эди – анам ёлюп, биринчи юйдегим бла айырылып турган заманым. Жаным бек къыйналгъанды. Ол заманда Алладан саурукъ, мялк, энчи жашауум да къурауларын тилегенме. Сора 50 жылгъа дери жашаргъа да. Ол барысы да толганды. Бюгюнлюкде кесим ючюн зат тилемейме, жангыз да сабийлериме игилик излейме.

ХАБИБУЛЛАХАНЫ Сулейман хазырлагъанды.

Айбатландыруу

Шахмат юйчюкню эшиклерин ачыкъдыла

Нальчикни ара солуу паркны Жёгеле аллеясында шахмат юйчюк ачылгъанды. Ол Совет Союзну заманында ишленгенди, жаш къауум, абаданла да, анда шахмат-шашка ойнай, газет окъуй, заманларын зауукълу ётдюргендиле. Былайы иги кесек заманы унутулуп тургъандан сора анга, алгыннгы кёрюмдюсюн да сакълап, жангы жашау берирге мумот этилгенди.

Республиканы Курортла эм туризм министрствосундан билдиргенлерине кере, юйчюкню жасагъанда шахмат белгиле аслам хайыранылгъандыла. Алай бла ичине 8 стол барды, аланы юслеринде

шахмат къангала турадыла. Кече чыракъла жанаркъдыла, андан тышында хар столну мюйюшюнде да чыракъла боллукъдула, алай бла мында ингирде да ойнаргъа жарайкъды. Тёгеринде шинтик салынрыкъдыла, таза хауада ноутбукда ишлерге суйегенле таплыкълар розеткада боллукъдула.

Жууукъ заманда юйчюкню тегерегинде ариу гюлле бла кырдык ёсдюрюлюкдю. Алгын жылладача, юйчюк бюгюн да шахматланы суйегенлени кесинде жыарыкъды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Сулейман

ЖАЙ СОЛУУ

Гитчелеге тюрлю-тюрлю онгла къурап

Кеп болмай Нальчикде «Вершина» саурукъландыруу сабий лагер ишлеп башлагъанды. Бюгюнлюкде анда 6-16 жыллары болгъан 200 адам солуйду. Аланы арасында къолайсыз юйюрледен сабийле эм инспекцияда эсепде турганла да иги кесек бардыла.

Лагерь санитар-эпидемиология мардалагъа тийишлиликде ишлейди, ол санда сабийле учреденядан тышына жиберилмейдиле. Солугъанла заманларын хайырлы ётдюрюп, билимлерин ёсдюрюп ючюн энчи мадарла этиледиле. Ол санда Ткаченко атлы музейни келечилери терк-

терк келедиле – лекцияла окъуйдула эм кёрмючле къурайдыла. Музыка эм гинжи театрланы артистлери да анда къонакъда болургъа бек соедиле.

- Кеп болмай лагерде

от ёчюлтючюле, «Боевое братство» организацияны келечилери да болгъандыла. Ала ишлерини юслеринден хапарлагъандыла, оборудованиларын бла энчи техника-

ларын кёрюлтгендиле. Сабийлеге хар не да бек сейир эди, бюгюнда киногланлы итери бла ойнап, зауукълукъ тапхандыла. КъМР-ни Къырал Миллет библиотекасыны ишчилери да карандаш, фломастерле эм башха ойнауучу затла келтиргендиле. Дагыда ич ишлени полковниги Алексей Ашхотов гитчелени иги кесек топ бла жалчытханды, - дегенди вожатый Наталья Бойко.

Жууукъ заманда уа мында машинада жюрютюлген кинотеатры келирин сакълайдыла.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман

Сакълыкъ

Сютден ашарыкъла къркыуу туюлюдуле

Роспотребнадзору КъМР-де Управлениысында быыйл экинчи кварталда сатыуда болгъан сют продукцияны качества тинтиуе зат кёрюлтген туюу этгендиле. Алайды да, ведомстводан билдиргенлерича, бу кезиуде сатыу-алуу жерледе тинтиле 75 кере бардырылгъандыла. Лабораториягъа 211 проба жиберилгенди. Анда аланы ууландыргъан затлагъа, радионуклидеге, ауур темирлеге, химия кёрюмдюлеге тингендиле, генетикалары тюрлендиргендери абериле къошулгъанына да къарагъандыла, былай затладан авери тапмагъандыла. Микробиология жаны бла тингенде да, заранлы микробла табылмагъандыла.

Роспотребнадзору ишчилери сатыу этгенден осал продукциядан онбир килограммны сыйыргъандыла. Бузукълукъ этгенлеге 90 минг сомгъа тазир салынганды. Сют продукцияны качествауна бла къркыуусузлугъуна Управлениыны адамлары мындан ары да кез-къулакъ болургъа айтадыла.

Болсада Контроль-надзор ишни чеклерин-

де бир неча тюрлю бузукълукъ ачыкъланганды. Сёз ючюн, сырбёну эмда ашланы жылыда неда алайлай жерге салып тутуу, ишчилени медицина къараулагъа заманында бармаулары Тажожня союзну Техника регламентини излемлерине келишмеген сют продукцияны сатыу эм башкала.

Роспотребнадзору ишчилери сатыу этгенден осал продукциядан онбир килограммны сыйыргъандыла. Бузукълукъ этгенлеге 90 минг сомгъа тазир салынганды. Сют продукцияны качествауна бла къркыуусузлугъуна Управлениыны адамлары мындан ары да кез-къулакъ болургъа айтадыла.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

Хазырпаныу

Юйрениуле – бийик даражада

«Газпром газораспределение Нальчик» предприятие бу кюнледе республиканы кеп жерлеринде юйретиуле бардыргъанды. Алагъа МЧС-ни КъМР-де Баш управленияны правнору къорулауучула, терк медицина болушлукъ берген эмда коммунал службаланы келечилери да къатышхандыла.

«Жашау журтлагъа эмда жамауат мекеме лагъа от туюгенде», «Газ чачылгъанда» деген темала бла бардырылгъан юйретиуледе предприятияны авария-диспет-

чер службасы, мычымай болушлукъгъа жетген ведомствода бла бирге къыйын болумлада къалай ишлерге кереклисине туюнедиле. «Аллай кезиудеде аварияланы кетируучю бригадала, хар нени да ангылап, арсарсыз къармашыргъа борчлудула. Былай юйретиуледе биз аланы билгенлерине, усталыкларына къарайбыз, эслеген кемчиликлени туура этебиз, сёзсёбиз. Алайды да, бу жолгъу тубешиуню эсеплери къууандырадыла: бригадала ишлерин иги биледиле, аны себеп-

ли алагъа сёз айтырча туюлюду, - дегенди «Газпром газораспределение Нальчик» предприятияны баш инженери Анзор Туков.

Белгилеп айтханда, предприятиеда шёндю 54 энчи бригада барды. Ала

битеу керекли техника бла жалчытылдыла. Аланы къауумларына газ оборудованиада ишлей билген сынамлы специалистле киредиле.

ОМАРЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

КӨРМЮЧ

Суратларында — жарык сезимлери,
ариулукузга иттичулери

Нальчикде республиканы Миллет музейинде жаш художниклени чыгармаларыны көрмючю ачылганды. Аны "BLAMMO" компания КЪМР-ни Маданият министрствосуну, республиканы Художниклерини союзуну, музейни да себе-пиклери бла кыраганды. Аны ачылыуна КЪМР-ни

ратлагъа уллу эс буруп кырагандыла эмда жаратханларын жашырмагандыла. Жаш художникле, керти да фахмулу болганларын айтып, мындан ары да ала быллай аламан чыгармалары бла сурат искусствону суйгенлени кыуандыра турлукуларына ышанганларын билдиргендиле.

Марина Ханиеваны, Ирина Котованы, Къанаматланы Лейляны, Бөлла Дзагаштованы бир бирге ушаманган сейирлик чыгармалары жасагандыла. Ала сурат ишлеу бла гитче заманларындан бери кюрешедиле. Көрмючге уа аланы эллиден артык ишлери тюшгенди. Ала көп тюрлю темалагъа жораланыпдыла. Сёз ючюн, Къанаматланы Лейляны «Чыпчыклары», Ирина Котованы "Чегем чучурлары", Марина Ханиеваны "Эрттенлиги", Бөлла Дзагаштованы да "Исси кюнде терек бахчада" деген чыгармасы келгенлени эслерин кеслерине бурмай кыймайдыла. Суратла жарыкдыла, сейирликдиле, ким да жу-

реги жаратхан, ич дуни-асын кызгызгаган ишни тапмай кыорык туюлду. Аланы иги кесеги жаулу бояула бла ишленгендиле, алай инжиле бла жарашдырылганлары да аз туюлду. -Былла уллу көрмючге биринчи кере кыатышама. Ол манга уллу кыуанды. Жаш художниклени ишлери терк-терк кёргозтуле турсала, бек иги боллук эди. Нек дегенде, быллай көрмючле келлендиредила, алга талпындырадыла, - дегенди Къанаматланы Лейля.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алганды.

культура министрени орунбасары Къарчаланы Амина, КЪМР-ни Художниклерини союзуну таматасы Геннадий Темирканов, суратчылары жуууклары, тенглерини, танышлары да кыатышхандыла. Къонакыла бек алгъа су-

Көрмючге кыараргъа келгенлеге КЪМКУ-ну "Каллисто" ансамбли, миллет тепсеулени "Нальцук" сабий кыаууму да ариу эмда жарык тепсеулери бла тюбегендиле. Миллет музейини залыны кыабыргаларын бу жол

Билдирю

Чыгармачылык фахмулары
болгъанлары саклаидыла

КЪМР-де жашаганла «Миллетлени ызлары» деген проектни чеклеринде бардырылган эки эришуге кыатышалыкдыла: «Келлик кюнню сценарийлери» эм «Этносланы саклаучулары». Заяканы 14 жылы толган хар суйген адам бералыкды.

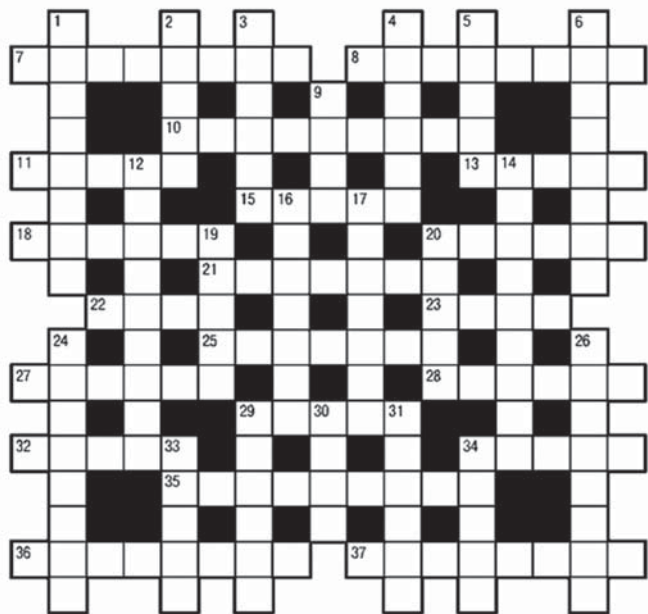
«Келлик кюнню сценарий» — анга кыатышхана сюжетлерин маганалы шортла, болулма, тийишли ууак билдирюле бла толтурурга керекдиле, окугъан адам суратланган болумга кеси да кыатышхана сезими жаратылр ючюн. Ол неда бу сюжетни ким экранга чыгарлыгы, анга кере ким фильм салырга хазыр болганы, анга белюнген ырыкыны ёлчери сценарийни квалитетсуна кере боллукду. Эришю Ной Фильм кинокомпанияны болушлугу бла бу номинациялада бардырылады: келлик кюнню сценарий, суратлау фильмин сценарий, документли фильмин сценарий, репортажы сценарий, социал роликни сценарий, войнны сценарий, телевидение шоууну сценарий, баш заманга жыйлыууну сценарий, квестни (бир неда бир неча команданы) сценарий, рекламны бирсилеге ушаманган сценарий.

«Этносланы саклаучулары» халкыла аралы эришуге кыатышхана кеслери жарашдырган жашау-туруш кереклени, аяк-юс кийимни, уруну сауутланы, андан сора да этнический кыауумланы бла аз адам санлы миллетлени жашау-турушларыны юсюнден темалагъа репортажланы бу номинациялада кёргозторге тийишидиле: кийим, ариулукузга жюрюлген затла, халк чыгармачылыкыга изленген сауутла, саууга берилген эсде кваллык затла, фильм неда репортаж.

Заяканы сайтда бу ссылкала бла кыорыга он барды:

<https://tracesofnations.org/kon/scripts-of-the-future/>
<https://tracesofnations.org/kon/guardians-of-ethnoses/>

Сөзбөр

ЭНИНЕ: 7. Кереклиси тенгли бир. 8. Тынчылык. 10. Берген сёзюне кертичи болмау. 11. Аяк кийим. 13. Ыразылык. 15. Эрттеги таулу аш. 18. Чегем аузунда эски эл. 20. Тенгиз кынатлы. 21. Хата келтириучю. 22. Таулу эр кишилини эрттеги сауутлары. 23. Адамны санында, сууда да болады. 25. Бетинде тюрюн кетермеген эр киши. 27. Керек жерде мадар табуучу. 28. Даражалы иш. 29. Ашны сайлап излетген заты. 32. Эсиртген ичги. 34. Эски таулу ат. 35. Хыличини иши. 36. Къолан чабакны тауча аты. 37. Жууук адам.

ЁРСИНЕ: 1. Жомакда инчи-

ке узун бутлу адам. 2. Аллай миллет да жашайды бизде. 3. Жамуа керекли кийим. 4. Хазна. 5. Ат сюрюю. 6. Жомакда ашны кыйналып жутхан. 9. Ызыкылы кыатапага алай да айтадыла. 12. Тынчайып туруу. 14. Кёчгюнчюлюк. 16. Турмала аллайла да боладыла. 17. Жамуатны игиси. 19. Капек ахча. 20. Бузоучу жашха керек зат. 24. Аркы суюкле. 26. Кыуурулган семиз кесекле. 29. Сауут турган жер. 30. Кыартха керек зат. 31. Мал малтаган бичен. 33. Тирменде мирзеу кырутуучу жер. 34. Сютге, айранга алай да айтадыла таулула.

ГАЗЕТНИ 79-ЧУ НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАННАН
СӨЗБӨРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 5. Алаша. 6. Ортак. 7. Айнуу. 8. Мекям. 10. Окъа. 12. Адай. 14. Ууак. 17. Аяк. 18. Зийна. 19. Уку. 22. Байыгыу. 25. Аят. 26. Ауана. 28. Ана. 29. Бота. 31. Тала. 32. Тау. 33. Максам. 36. Марал. 38. Сюрме. 39. Ораза.
Ёрсине: 1. Алан. 2. Эшиу. 3. Орам. 4. Танк. 7. Арауан. 9. Маймул. 10. Ой. 11. Ау. 13. Аяз. 15. Уча. 16. Айрыкам. 20. Оба. 21. Чум. 23. Балхам. 24. Майдал. 26. Ант. 27. Ара. 30. Ат. 31. Ту. 34. Кыюун. 35. Маму. 36. Март. 37. Роза.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары)
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакнат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кыруулау жаны бла Кыабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа "КЪМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Издательство "Южный регион" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графике кере 19.00 сагъатда кыол салынады. 20.00 сагъатда кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ
ЧЫГЪАРГЪАЛА:

Муусукаланы Сакнат - дежурный редактор, Куучукланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарыны орунбасарлары; Гелаяланы Валентина (1,2,3,4-чю бетле), Биичекукланы Жаннета (9,10,11,12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 1100 экз. Заказ № 1511

Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электрон почтасы:
elbor_50@mail.ru